

NOVICE IZ STROKE NEWS FROM THE FIELD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

NOVICE GEODETSKE UPRAVE RS

JAVNA OBRAVNAVA OSNUTKA ZAKONA O KATASTRU NEPREMIČNIN

Ministrstvo za okolje in prostor RS je v maju poslalo v javno obravnavo osnutek Zakona o katastru nepremičnin, ki ga je pripravila Geodetska uprava RS. Javna obravnava je trajala 30 dni, in sicer od 8. maja do vključno 6. junija 2019. V nadaljevanju sledi priprava zakona za medresorsko obravnavo, ki bo predvidoma še pred poletjem. V jeseni 2019 so predvideni postopki sprejemanja zakona v državnem zboru. Novi Zakon o katastru nepremičnin (ZKN) bo predvidoma nadomestil veljavni Zakon o evidentiranju nepremičnin (ZEN) iz leta 2006. Predlog besedila je podlaga za uvajanje večnamenskega katastra po vzoru mnogih razvitejših držav.

Osrednji cilj novega Zakona o katastru nepremičnin je vzpostavitev enotne evidence, imenovane *kataster nepremičnin*, o parcelah, stavbah in delih stavb, s katero bi zagotovili še večjo učinkovitost, medsebojno usklajenost, kakovostni in lažji dostop do evidentiranih podatkov, uveljavili nove načine vlaganja vlog s sredstvi informacijsko-komunikacijske tehnologije, pospešili postopke vpisa sprememb, razvijali nove storitve posredovanja obdelanih podatkov o nepremičninah in zagotovili dostop do celovitih podatkov o nepremičninah na enem mestu. Namen zakona je zagotoviti kakovostno evidentiranje nepremičnin s sodobno tehnologijo, pri čemer bo mogoče uporabljati podatke v različne namene.

Zakon o katastru nepremičnin prinaša spremembe na več področjih. Evidentiranje nepremičnin bo potekalo v enotnem in povezanem postopku (uvedba enovitega katastrskega postopka). Podatki o parcelah, stavbah in delih stavb se bodo hranili in vzdrževali v eni evidenci. V okviru programa projektov *eProstor* se bo izvedla tudi informacijska prenova vseh nepremičninskih evidenc geodetske uprave (zemljiški kataster, kataster stavb, register nepremičnin, register prostorskih enot). Posamezni postopki evidentiranja bodo poenostavljeni in avtomatizirani. Nadgradila se bo povezava z zemljiško knjigo z boljšo elektronsko povezavo in uvedbo začasnega vpisa nepremičnine, ko je treba zagotoviti enako stanje podatkov med nepremičninskimi evidencami geodetske uprave in zemljiško knjigo. Evidentiranje delov stavb in sestavin delov stavb bo namenjeno za natančnejše opredelitve nepremičnine, ki se v nadaljevanju ureja v zemljiški knjigi. Uvedeni bodo dodatni instituti, ki prispevajo k pravni varnosti lastnikov nepremičnin, kot so drugo mnenje o izdelanem elaboratu za evidentiranje nepremičnin. Namesto dosedanjega besednega opisa v zemljiški knjigi bo uvedeno natančno evidentiranje območja stvarnih pravic (stavbna pravica in stvarna služnost) za točno opredelitev njihove lege v prostoru.

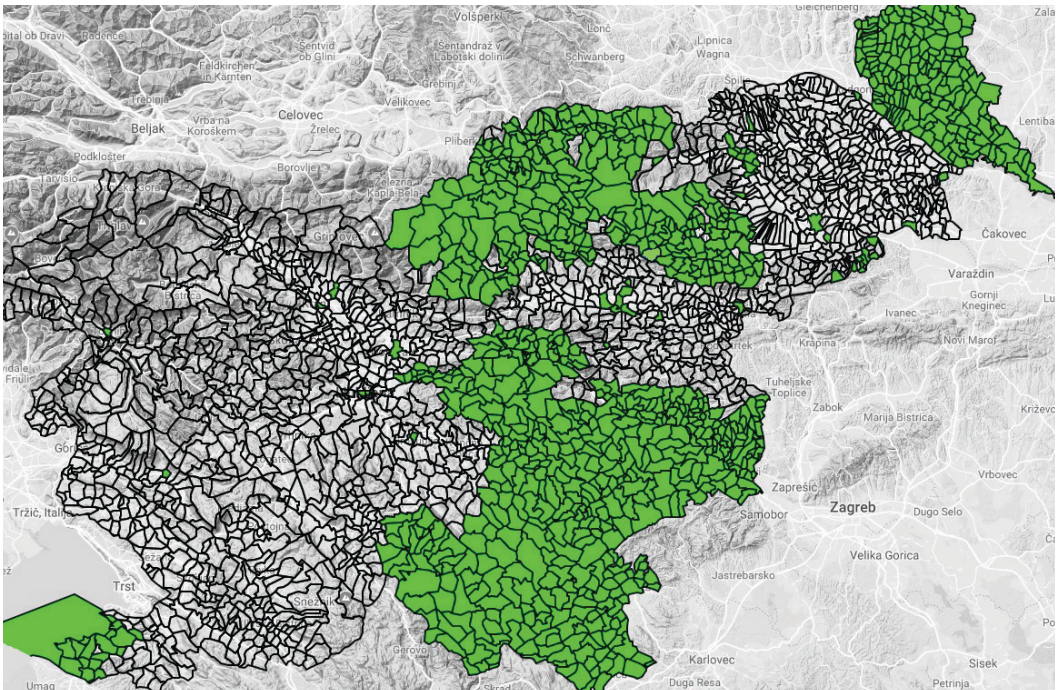
Predlog Zakona o katastru nepremičnin je objavljen na spletni strani ministrstva za okolje in prostor (<http://www.mop.gov.si>), geodetske uprave (<http://www.gu.gov.si>) in na portalu E-demokracija.

Nov pravilnik o vrstah dejanskih rab dela stavbe in vrstah prostorov, ki pripadajo delu stavbe

Zakon o evidentiranju nepremičnin – ZEN (Uradni list RS, št. 47/2006, 65/2007 – odl. US, 79/2012 – odl. US, 61/2017 – ZAIID in 7/2018) v 79. členu ureja dejansko rabo dela stavbe in vrste prostorov, ki pripadajo delu stavbe. Določa, da se dejanska raba dela stavbe določi glede na dejansko uporabo dela stavbe, vrste prostorov pa se opredelijo glede na dejansko rabo dela stavbe, površino in dejansko uporabo tega prostora.

V Uradnem listu RS št. 22/2019 z dne 5. 4. 2019 je objavljen Pravilnik o vrstah dejanskih rab dela stavbe in vrstah prostorov, ki pripadajo delu stavbe. Pravilnik, ki je začel veljati 20. 4. 2019, v celoti nadomešča dosedanjega in uvaja 59 vrst dejanskih rab delov stavb. Te so po novem usklajene za potrebe gradbene zakonodaje (Priloga 2 – povezava s klasifikacijo CC-SI) in preostale uporabnike (vrednotenje nepremičnin, statistika ...).

ZAČETEK 4. FAZE POLOŽAJNE IZBOLJŠAVE ZEMLJIŠKOKATASTRSKEGA PRIKAZA (ZKP)

Slika 1: Katastrske občine, v katerih je bila izboljšava ZKP že izvedena (maj 2019).

Projekt *Lokacijska izboljšava zemljiškokatastrskega prikaza* se izvaja od marca 2018 do oktobra 2020. Operativna skupina Geodetske uprave RS, ki na podlagi podatkov iz evidence zemljiškega katastra in dodatno pridobljenih podatkov zunanega izvajalca opravlja izboljšavo po posameznih katastrskih občinah,

bo maja 2019 začela obdelavo podatkov iz območja 4. faze. V okviru te faze bo lokacijsko izboljšanih 106 katastrskih občin na območju geodetskih pisarn Gornja Radgona in Ljutomer.

V celoti je izboljšava že dokončana na območjih geodetskih pisarn Murska Sobota, Lendava, Novo mesto, Črnomelj, Brežice, Sevnica, Krško, Trbovlje, Litija, Slovenj Gradec, Velenje, Mozirje, Slovenske Konjice in Slovenska Bistrica, dela geodetske pisarne Koper, skoraj v celoti pa je dokončana na območju geodetske pisarne Kočevje. Skupno število vseh obdelanih katastrskih občin aprila 2019 je tako že 983, kar pomeni 36 % vseh katastrskih občin. Rezultati lokacijske izboljšave se sprti vključujejo v evidenco zemljiškega katastra, in sicer v produkcijsko in tudi distribucijsko okolje. Obdelava podatkov se konec junija 2019 nadaljuje na območju 5. faze (območje geodetskih pisarn Celje, Žalec, Šmarje pri Jelšah in Šentjur pri Celju).

USKLAJEVANJE GRAFIČNIH PODATKOV O POTEKU MEJ OBČIN IN MEJ PARCEL

Meje občin so določene z Zakonom o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (Uradni list RS, št. 108/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 9/2011 in 31/2018), in sicer tako, da se območje občine opredeli z naštevanjem naselij, ki so v njej. Naselja in občine se evidentirajo v registru prostorskih enot. Meje naselij so bile določene na kartografski podlagi ter so bile tako tudi vzdrževane in digitalizirane. Grafični podatki zemljiškega katastra, kjer se hranijo podatki o poteku meje parcel, so pridobljeni z digitalizacijo zemljiškokatastrskih načrtov in so tudi vzdrževani na podlagi meritev. Iz opisanega je razvidno, da sta procesa vzpostavitve registra prostorskih enot in zemljiškega katastra zelo različna in temeljita na različnih virih.

Zaradi opisanih razlogov so podatki o poteku meje prostorskih enot večinoma grafično neuskklajeni z mejami parcel. Pri uporabi podatkov se je neuskklajenost med potekom mej občin in mej parcel izkazala kot zelo problematična. Namen naloge je, da se izvede postopek usklajevanja grafičnih podatkov o poteku mej občin s podatki o poteku mej parcel, ki je enkrat in namenjen vzpostavitvi urejenega stanja podatkov o mejah občin v zemljiškem katastru. Pravna podlaga za usklajevanje podatkov ter njihovo vzdrževanje je podana v 27. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidentiranju nepremičnin (ZEN-A, Uradni list RS, št. 7/2018).

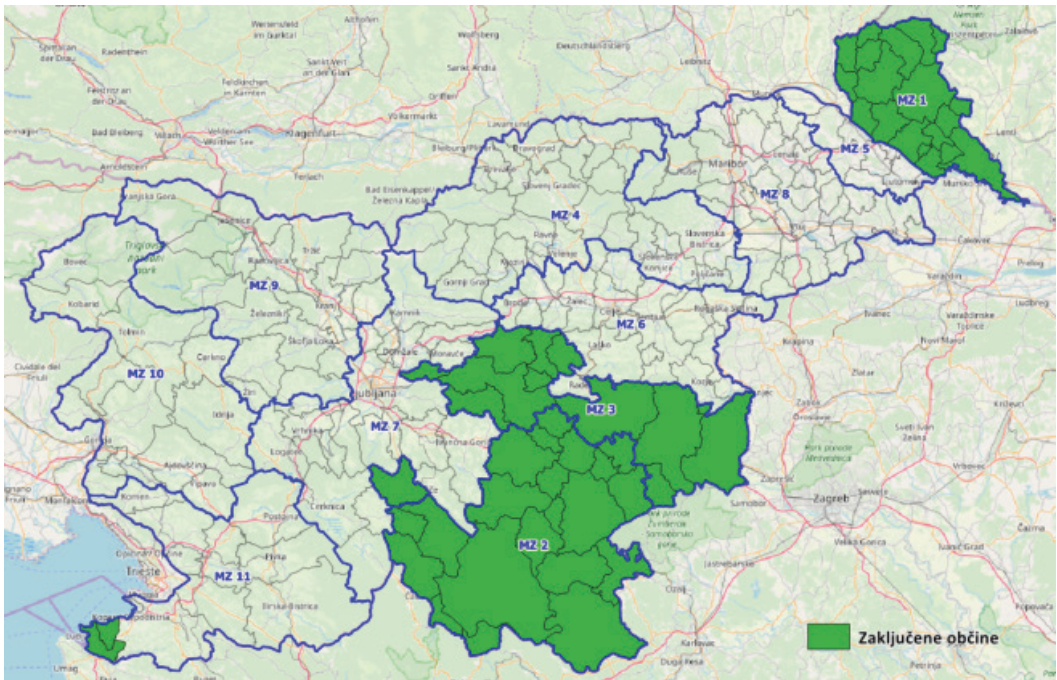
Glede na določbo 27. člena ZEN-A je geodetska uprava pripravila predlog podatkov, ki opisujejo potek mej občin, in sicer tako, da meje občin čim bolj sledijo mejam parcel – le približno sto parcel je bilo takšnih, kjer po predlogu geodetske uprave meja občine še ne poteka po meji parcel. Predlog geodetske uprave so prejele vse občine, nato pa so imele šest mesecev, da ga morebiti ob soglasju obeh (ali več) mejnih občin spremenijo. Predlog spremembe, ki ga posredujejo občine, lahko poteka v 200-metrskem pasu glede na predlog, ki ga je pripravila geodetska uprava (to so manjše, tehnične spremembe). Ker so bile med izvajanjem projekta tudi lokalne volitve, predlog spremenjenih mej pa morajo uskladiti vse občine (potrditi ga morajo njihovi pristojni organi), je bil rok za posredovanje predlogov sprememb podaljšan do 31. 3. 2019.

Meje se usklajujejo po odsekih (meja ene občine z drugo). Po koncu projekta bodo usklajeni podatki evidentirani tako v zemljiškem katastru (kjer se vodijo parcele) kot v registru prostorskih enot (kjer se vodijo meje občin).

MNOŽIČNI ZAJEM PODATKOV IN VZPOSTAVITEV EVIDENCE STAVBNIH ZEMLJIŠČ

Stavbna zemljišča so izrednega pomena za prostorski razvoj in hkrati pomemben kapital, zato je treba poskrbeti za učinkovito gospodarjenje z njimi. Tu pa ugotovimo, da v Sloveniji ni ustreznih evidenc, ki bi zajemale pozidana in nepozidana stavbna zemljišča, pri čemer bi bil razviden tudi njihov razvojni potencial. Ena izmed aktivnosti, s katero se pridobivajo podatki o pozidanih zemljiščih v Sloveniji, je množični zajem stavbnih zemljišč. Skupaj s podatki o zemljiščih, namenjenih javni prometni (cestni in železniški) infrastrukturi, bodo podatki pomemben vir informacij o pozidanih zemljiščih in v nadaljevanju strokovna podlaga za določitev nepozidanih stavbnih zemljišč ter vzpostavitev evidence stavbnih zemljišč. Množični zajem se izvaja na območju celotne Slovenije in je razdeljen na enajst faz. Prve tri, ki zajemajo območje Prekmurja, JV Slovenije, Posavja in Zasavja ter občin Piran in Izola, so že dokončane. Zajetih je približno 24 % vseh poseljenih zemljišč v Sloveniji.

V začetku maja 2019 se je začel zajem na Koroškem ter v delu Savinjske in Podravske regije (faza 4). Projekt naj bi bil končan do konca decembra 2020. Na spletni strani prostorskega informacijskega sistema PIS (<http://www.pis.gov.si>) oziroma v njegovem pregledovalniku (http://storitve.pis.gov.si/pis-jv/evidenca_stavbnih_zemljisc.html) bodo postopno oziroma skladno s terminskim planom množičnega zajema dostopni zajeti podatki o poseljenih zemljiščih – za zdaj so to podatki za Prekmurje (faza 1), JV Slovenijo in občini Piran ter Izola (faza 2).

Slika 1: Dokončane faze množičnega zajema poseljenih zemljišč (2. maj 2019).

SIMPOZIJ EUREF 2019 V TALINU – NASLEDNJE LETO V LJUBLJANI

Letošnji EUREF-simpozij je potekal med 20. in 24. majem 2019 v Talinu v Estoniji. Predstavniki Geodetske uprave smo se ga udeležili, da bi se seznanili z novostmi in smernicami za prihodnost na področju geodetskih referenčnih sistemov ter predstavili stanje v Sloveniji. Letnega simpozija članic, ki delujejo pri evropski podkomisiji za referenčne sestave EUREF v okviru mednarodne zveze za geodezijo IAG, so se udeležili predstavniki več kot 25 držav. Glavne teme simpozija so bile: evropski referenčni sistemi (ETRS89, EVRS), evropska geodetska omrežja (EPN, UELN ...), merske tehnike v geodeziji (GNSS, nivelman, gravimetrija, kombinacija), uporaba v geoznanostih, nacionalna poročila, razprava s sprejetjem resolucij in pregled drugih aktivnosti, povezanih z evropskimi referenčnimi sistemi. Na simpoziju sodelujemo z letnim nacionalnim poročilom, ki ga lahko preberete na spletni povezavi http://www.e-prostor.gov.si/fileadmin/DPKS/EUREF_porocila/Berk_et_al_2019_EUREF2019_29.pdf. Več informacij najdete tudi na spletni strani dogodka: <http://www.maaamet.ee/euref2019>.

Prihodnje leto mednarodni EUREF-simpozij organiziramo v Sloveniji, in sicer v od 26. do 29. maja 2020 v Ljubljani, zato smo vse udeležence tudi uradno povabili na dogodek.

Slika 1: Skupinska fotografija udeležencev EUREF-simpozija 2019.

Zapisala: mag. Klemen Medved in Sandi Berk (Geodetska uprava RS), e-naslova: klemen.medved@gov.si, sandi.berk@gov.si.

GEODETSKA UPRAVA RS NA GEODIGITAL UKRAINE 2019

V Kijevu je 23. maja 2019 potekala prva mednarodna konferenca Ukrajine o prostorski digitalni tehnologiji z naslovom Geodigital Ukraine 2019. Na dogodku je strateške usmeritve slovenske geodetske uprave na tem področju in razvoj ter prve rezultate Programa projektov eProstor predstavila namestnica generalnega direktorja geodetske uprave mag. Erna Flogie Dolinar. Konferenca je bila namenjena mednarodni izmenjavi izkušenj, zamisli in ustvarjanju platforme za združevanje poslovnih praks z zahtevami države. Udeleženci so bili vodilni predstavniki državnih in zasebnih podjetij, potencialni investitorji, predstavniki centralnih in lokalnih oblasti, podjetniki, znanstveniki in strokovnjaki s področja geoinformacijskih tehnologij. Na konferenci so govorniki, ki so prihajali iz Ukrajine, Evrope, Kavkaza in Srednje

Azije, delili poglede na svetovne trende v panogi, predstavili najnovejše geoinformacijske tehnologije, uspešne primere praktične uporabe geoprostorskih podatkov za reševanje problemov različnih sektorjev države in gospodarstva.

Organizatorji so s konferenco želeli ustvariti razmere za uspešno implementacijo in uporabo sodobnih geoinformacijskih tehnologij za razvoj in učinkovito upravljanje sektorske infrastrukture v državi. Glavne teme so bile: najnovejši trendi razvoja geoinformacijskih tehnologij in mednarodne izkušnje na področju njihove uporabe; praktične sektorske rešitve za državo in poslovanje; razstava najnovejših inovacijskih tehnologij ter platforma za izmenjavo izkušenj in razvoj partnerstev.

Zapisala: mag. Erna Flogie Dolinar (Geodetska uprava RS), e-naslov: erna-flogie-dolinar@gov.si.

DELAVNICA UN GGIM NA TEMO POVEZOVANJA STATISTIČNIH IN PROSTORSKIH PODATKOV

Generalni direktor Geodetske uprave RS Tomaž Petek se je kot predsedujoči izvršilnemu odboru UN GGIM Evropa udeležil delavnice o integraciji prostorskih in statističnih podatkov, ki je potekala v Beogradu od 21. do 23. maja 2019. Organizirana je bila v sodelovanju med UN-ECE, Eurostatom, Evropskim združenjem za prosto trgovino (EFTA), Srbskim statističnim uradom in UN-GGIM: Evropa. Na delavnici je sodelovalo več kot sedemdeset strokovnjakov iz statističnih uradov in geodetskih uprav ter mednarodnih združenj. Bila je priložnost za izmenjavo izkušenj in rezultatov različnih projektov na področju povezovanja in uporabe podatkov, ki jih vodijo in vzdržujejo v svojih evidencah. Več podatkov o delavnici je na voljo na spletni strani UN-ECE.

Slika 1: Utrinek z delavnice UN-GGIM: Evropa iz Srbije.

Povezava na spletno stran UN-ECE: <https://www.unece.org/stats/documents/2019.05.datainteg.html>

NOVICE UNIVERZE V LJUBLJANI, FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO

LETNO SREČANJE IN SEMINAR ISO TC 211 V MARIBORU

Slika 1: Predstavniki Slovenije na seminarju IST TC 211.

Med 3. in 7. junijem 2019 je v Mariboru potekalo 48. plenarno zasedanje Tehnične komisije za geografske informacije/geomatiko TC 211 (angl. *Technical Commission 211 – Geographic information/Geomatics*), ki deluje v okviru mednarodne organizacije za standardizacijo ISO (angl. *International Organization for Standardization*). Hiter razvoj tehnologij za zajem, obdelavo in posredovanje prostorskih podatkov na eni strani ter vse večje povpraševanje po raznolikih geoinformacijskih storitvah narekujejo nadaljevanje dela TC 211, kar je razvidno iz programa zasedanja in programa dela navedene komisije. Delo komisije je organizirano v pet delovnih skupin, to so WG 4: Geoprostorske storitve (angl. *Geospatial services*),

WG 6: Rastrske podobe (angl. *Imagery*), WP 7: Informacijske družbe (angl. *Information communities*), WP 9: Upravljanje informacij (angl. *Information management*) in WP 10: Javni dostop (angl. *Ubiquitous public access*). V okviru zasedanja komisije ISO TC 211, v soorganizaciji s slovenskim inštitutom za standardizacijo SIST, je v sredo, 5. junija 2019, potekal seminar z naslovom *Standards in Action*, ki je bil odprt za strokovno javnost. Na seminarju, kjer je udeležence pozdravila tudi mag. Erna Flogie Dolinar, namestnica direktorja geodetske uprave, so bili predstavljeni izzivi in dejavnosti na področju standardizacije v geomatiki. Med drugim je dr. Anka Lisec udeležence seznanila s projektom evropskega združenja EuroSDR z naslovom GeoBIM, katerega namen je prispevati k medopravilnosti podatkovnih modelov, informacij in procesov med sistemi za informacijsko modeliranje gradenj (BIM) in geografskimi informacijskimi sistemi (GIS).

Zapisa: dr. Marjan Čeh (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo) in Irena Ažman (Geodetska uprava RS), e-naslova: marjan.ceh@fgg.uni-lj.si, irena.azman@gov.si.